

دانشکده مدیریت و اطلاع‌رسانی پزشکی
گروه آموزشی: کتابداری و اطلاع‌رسانی پزشکی
سال تحصیلی: نیمسال اول ۱۴۰۲-۱۴۰۳

مشخصات درس
عنوان درس: اصول نمایه‌سازی و چکیده‌نویسی (کارشناسی)
شماره درس: ۱۶۱۳۳۳۰۳۲
تعداد و نوع واحد: ۲ واحد
رشته و مقطع تحصیلی: کتابداری و اطلاع‌رسانی پزشکی، کارشناسی
ساعت اجرا: یکشنبه ۱۴
پیش‌نیاز درس: مبانی کتابداری و اطلاع‌رسانی پزشکی
مسئول درس
نام و نام خانوادگی: دکتر حسن اشرفی ریزی (مسئول درس)
آدرس دفتر و شماره تماس: گروه کتابداری و اطلاع‌رسانی پزشکی، ۳۷۹۲۵۱۶۵
آدرس پست الکترونیکی: hassanashrafi@mng.mui.ac.ir
اهداف و روش‌ها
هدف کلی درس: آشنایی با اصول و مفاهیم نمایه‌سازی و چکیده‌نویسی و چگونگی نمایه‌سازی و چکیده‌نویسی منابع اطلاعاتی حوزه سلامت
اهداف رفتاری: <ul style="list-style-type: none"> • مفهوم و اهمیت نمایه‌سازی و چکیده‌نویسی در سازماندهی منابع اطلاعاتی را با تأکید بر حوزه سلامت بیان نماید. • مراحل نمایه‌سازی منابع اطلاعاتی با تأکید بر حوزه سلامت را توصیف کند. • زبان‌های نمایه‌سازی و ابزارهای کنترل واژگان را توصیف کند. • انواع نمایه‌ها را از دیدگاه‌های مختلف بیان کند. • مراحل چکیده‌نویسی منابع اطلاعاتی و استانداردهای مربوطه را توصیف کند. • انواع چکیده‌ها و کارکردهای هر یک از آن‌ها را بیان کند.
روش تدریس: سخنرانی استاد، پرسش و پاسخ، و انجام تمرینات هر جلسه
وسایل و تجهیزات آموزشی مورد نیاز: وایت‌بورد و پروژکتور
نحوه ارزشیابی تکالیف و تمرینات: <ol style="list-style-type: none"> ۱. نمایه‌سازی و چکیده‌نویسی ۵ طرح یا پایان‌نامه (۵ نمره) ۲. پرسش و پاسخ‌های هر جلسه (۲ نمره) ۳. پایان‌ترم (۱۳ نمره)
سیاست‌ها و قوانین درس: مشارکت در کلاس؛ زمینه‌سازی جهت اظهار نظر دانشجویان در کلاس درس و تشویق به یادگیری مشارکتی؛ حضور و غیاب و تأخیر: <ol style="list-style-type: none"> ۱. پیگیری علل غیبت یا تأخیر دانشجویان، ارائه تذکر شفاهی و اعمال سیاست‌های اصلاحی در صورت موجه نبودن غیبت و تأخیر
منابع درس
منبع یا منابع اصلی و ضروری جهت مطالعه <ol style="list-style-type: none"> ۱. کاظم پور، زهرا؛ و اشرفی ریزی، حسن (۱۴۰۲). اصول نمایه‌سازی و چکیده‌نویسی (راهنمای عملی). تهران: چاپار. (فصل اول و دوم). ویرایش ۲. ۲. نوروزی، علیرضا؛ و ولایتی، خالد (۱۳۸۹). نمایه‌سازی موضوعی، نمایه‌سازی مفهومی. تهران: نشر چاپار (فصل اول).
منبع مفید و کمک‌کننده به یادگیری بهتر <ol style="list-style-type: none"> ۱. صدیق بهزادی م، تعاونی ش. اصول نمایه‌سازی بر اساس استاندارد ایزو ۹۹۹ - ۱۹۹۶. تهران: کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۸۱. ۲. صدیق بهزادی م، مولوی ف. اصول چکیده‌نویسی بر اساس استاندارد ایزو ۲۱۴ - ۱۹۷۶. تهران: کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۸۱. ۳. لنگسترف. نمایه‌سازی و چکیده‌نویسی. ترجمه ع گیلوری. تهران: نشر چاپار، ۱۳۸۳. ۴. مدیرامانی پ. راهنمای بهره‌گیری از ابزارهای فهرست‌نویسی موضوعی، رده‌بندی و نمایه‌سازی در کتابخانه‌های علوم پزشکی. تهران: نشر کتابدار، ۱۳۸۶.

جدول زمان بندی درس

جلسه	موضوع	مدرس
اول	آشنایی با دانشجویان و تعیین تکالیف درسی، و شیوه برگزاری کلاس، اهمیت سازماندهی اطلاعات	دکتر اشرفی
دوم	مفهوم نمایه سازی، انواع نمایه ها	دکتر اشرفی
سوم	مفهوم نمایه سازی، انواع نمایه از لحاظ همارایی، پوشش، و ...، سیاست و خط مشی نمایه سازی و دیدگاه های دانشمندان در	دکتر اشرفی
چهارم	زبان های نمایه سازی؛ طبیعی، آزاد و کنترل شده	دکتر اشرفی
پنجم	ابزارهای کنترل واژگان؛ اصطلاحنامه ها، سرعنوان های موضوعی و...	دکتر اشرفی
ششم	روش های تدوین اصطلاحنامه ها (قیاسی و استقرایی) و مدیریت و روزآمد سازی اصطلاحنامه ها	دکتر اشرفی
هفتم	هستی شناسی (مفهوم، و شباهت با اصطلاحنامه)، فولکسونومی (مفهوم، هدف و ضرورت کنترل واژگان) به عنوان ابزارهای نوین در بازنمون دانش	دکتر اشرفی
هشتم	عوامل مؤثر در کیفیت نمایه سازی و بازیابی اطلاعات (جامعیت، مانعیت و همگونی)	دکتر اشرفی
نهم	استانداردهای نمایه سازی، نمایه سازی ماشینی	دکتر اشرفی
دهم	نمایه سازی اطلاعات در اینترنت (موتورهای جستجو و راهنماهای موضوعی)، نمایه سازی منابع دیجیتال و نرم افزارهای رایج	دکتر اشرفی
یازدهم	تهیه انواع نمایه ها برای کتاب ها	دکتر اشرفی
دوازدهم	تهیه انواع نمایه ها برای کتاب ها	دکتر اشرفی
سیزدهم	انواع چکیده (از لحاظ لحن، حجم، گرایش، تهیه کننده، شیوه تهیه و دیگر انواع)	دکتر اشرفی
چهاردهم	انواع چکیده (از لحاظ لحن، حجم، گرایش، تهیه کننده، شیوه تهیه و دیگر انواع)	دکتر اشرفی
پانزدهم	چکیده نویسی دستی و فرایند انجام آن و استانداردهای چکیده نویسی	دکتر اشرفی
شانزدهم	چکیده نویسی خودکار و منابع دیجیتال و نرم افزارهای رایج در این حوزه	دکتر اشرفی
هفدهم	سازمان های و مراکز دست اندرکار نمایه سازی و چکیده نویسی در ایران و جهان و جمع بندی مطالب	دکتر اشرفی